

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบบทบาทและคุณลักษณะของอาจารย์ที่ปรึกษาตามการรับรู้ของนักศึกษามหาวิทยาลัยพายัพ จังหวัดเชียงใหม่ ตลอดจนศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับความถี่ในการเข้าพบอาจารย์ที่ปรึกษา และศึกษาบทบาทและเปรียบเทียบคุณลักษณะของอาจารย์ที่ปรึกษาตามการปฏิบัติจริงของอาจารย์ที่ปรึกษามหาวิทยาลัยพายัพ จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งมีขั้นตอนในการดำเนินการวิจัยดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ได้แก่

- นักศึกษามหาวิทยาลัยพายัพ ระดับปริญญาตรี หลักสูตรปกติทุกคนที่ลงทะเบียนเรียนในภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2556 จาก 10 คณะ และ 2 วิทยาลัย จำนวน 5,322 คน
- อาจารย์ที่ปรึกษามหาวิทยาลัยพายัพ ที่สอนในระดับปริญญาตรี หลักสูตรปกติทุกคน ที่สอนในภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2556 จาก 10 คณะ และ 2 วิทยาลัย จำนวน 268 คน

กลุ่มตัวอย่างและวิธีการสุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ได้มาโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling) มีวิธีการสุ่มดังนี้

- ตัวแทนนักศึกษามหาวิทยาลัยพายัพระดับปริญญาตรี หลักสูตรปกติ ที่ลงทะเบียนเรียนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 และการประมาณขนาดตัวอย่างโดยใช้สูตรการคำนวณหากกลุ่มตัวอย่างของ ทาโร ยามาเน (ฮานินทร์ ศิลปจารุ ,2555) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % และ ความคลาดเคลื่อนที่จะยอมรับได้ (Permissible Error) 3 % สามารถประมาณขนาดตัวอย่างได้จากสูตรต่อไปนี้

$$\text{ขนาดตัวอย่าง (n)} = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ

n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = ขนาดของประชากร

e = ความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่าง = 0.03

$$\text{แทนค่าในสูตรจะได้ } n = \frac{5,322}{1 + (5,322)(0.03)^2} = 919.2$$

จำนวนตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้อย่างน้อย 919 คน ดังนั้นในการศึกษาครั้งนี้จะกำหนดขนาดตัวอย่างจำนวน 920 คน และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิโดยกำหนดให้คณะ/วิทยาลัยเป็นชั้นภูมิซึ่งมีจำนวน 12 ชั้นภูมิ

ขั้นตอนที่ 2 ในแต่ละคณะ/วิทยาลัย ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิโดยกำหนดให้ชั้นปีเป็นชั้นภูมิซึ่งมีจำนวน 4 ชั้นภูมิ

และเพื่อให้ได้ตัวอย่างซึ่งเป็นตัวแทนที่ดีของประชากรจึงกำหนดขนาดตัวอย่างในแต่ละคณะ/วิทยาลัยตามสัดส่วนของประชากร ดังตารางที่ 3.1

- ตัวแทนอาจารย์ที่ปรึกษามหาวิทยาลัยพายัพที่สอนในระดับปริญญาตรี หลักสูตรปกติ ที่สอนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 และการประมาณขนาดตัวอย่างโดยใช้สูตรการคำนวณหากกลุ่มตัวอย่างของ ทาโร ยามาเน (ทานินทร์ ศิลปจารุ ,2555) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % และ ความคลาดเคลื่อนที่จะยอมรับได้ (Permissible Error) 5 % สามารถประมาณขนาดตัวอย่างได้ ดังนี้

$$n = \frac{268}{1 + (268)(0.05)^2} = 160.5$$

จำนวนตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้อย่างน้อย 160 คน และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ โดยกำหนดให้คณะ/วิทยาลัยเป็นชั้นภูมิซึ่งมีจำนวน 12 ชั้นภูมิ และเพื่อให้ได้ตัวอย่างซึ่งเป็นตัวแทนที่ดีของประชากรจึงกำหนดขนาดตัวอย่างในแต่ละชั้นภูมิตามสัดส่วนของประชากร ดังตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากรและตัวอย่าง นักศึกษาและอาจารย์ที่ปรึกษา จำแนกตามชั้นภูมิ

ชั้นภูมิ	คณะ / วิทยาลัย	นักศึกษา		อาจารย์ที่ปรึกษา	
		จำนวน ประชากร	จำนวน ตัวอย่าง	จำนวน ประชากร	จำนวน ตัวอย่าง
1	นิติศาสตร์	492	85	18	11
2	บริหารธุรกิจ	1,353	234	35	21
3	บัญชี การเงินและการธนาคาร	608	105	24	14
4	พยาบาลศาสตร์แมคคอร์มิค	533	92	54	32
5	วิทยาศาสตร์	213	37	15	9
6	เศรษฐศาสตร์	107	18	5	3
7	เภสัชศาสตร์	312	54	20	12
8	สังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์	221	38	16	10
9	ศิลปศาสตร์	617	107	37	22
10	นิเทศศาสตร์	629	109	14	8
11	วิทยาลัยพระคริสตธรรมแมคกิลวารี	46	8	11	7
12	วิทยาลัยดุริยศิลป์	191	33	19	11
	รวม	5,322	920	268	160

หมายเหตุ การกำหนดจำนวนประชากร และจำนวนตัวอย่างใช้ข้อมูลจำนวนนักศึกษาและจำนวนอาจารย์ที่ปรึกษา ระดับปริญญาตรี หลักสูตรปกติ ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2556 (สำนักทะเบียนฯ มหาวิทยาลัยพายัพ ,2556)

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้การวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยใช้แบบสอบถามเก็บรวบรวมข้อมูลจากตัวอย่างนักศึกษา จำนวน 920 คน และจากตัวอย่างอาจารย์ที่ปรึกษาจำนวน 160 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นจากแนวความคิด เอกสารและผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง แบ่งออกเป็น 2 ฉบับ ดังนี้

ฉบับที่ 1 สำหรับนักศึกษา ซึ่งมีจำนวน 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษาได้แก่ เพศ คณะ/วิทยาลัย ชั้นปี เกรดเฉลี่ยสะสม และความถี่ในการเข้าพบอาจารย์ที่ปรึกษา

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับการรับรู้ของนักศึกษาต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษา มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับคะแนนคือมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และ น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะของอาจารย์ที่ปรึกษา มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับคะแนนคือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และ น้อยที่สุด

ตอนที่ 4 ความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ ปัญหา อุปสรรคเกี่ยวกับระบบอาจารย์ที่ปรึกษา มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับคะแนน มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และ น้อยที่สุด และคำถามปลายเปิดให้แสดงความคิดเห็น

ฉบับที่ 2 สำหรับอาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งมีจำนวน 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของอาจารย์ที่ปรึกษา ได้แก่ คณะ / วิทยาลัย ระดับการศึกษา ระยะเวลาการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาในมหาวิทยาลัยแพทย์ จำนวนนักศึกษาในความดูแล

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงานจริงตามบทบาทหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษา มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับคะแนนคือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และ น้อยที่สุด และความรู้ความสามารถในการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการลงทะเบียนเรียนของอาจารย์ที่ปรึกษามีลักษณะเป็นแบบเลือกคำตอบ 2 ตัวเลือกคือ ใช่ และ ไม่ใช่

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับคุณลักษณะของอาจารย์ที่ปรึกษา มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับคะแนนคือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และ น้อยที่สุด

ตอนที่ 4 ความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ ปัญหา อุปสรรคต่อการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับคะแนน คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และ น้อยที่สุด และคำถามปลายเปิดให้แสดงความคิดเห็น

สำหรับแบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สามารถกำหนดค่าระดับระดับการรับรู้การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษา / ระดับความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของอาจารย์ที่ปรึกษาคิดเป็นคะแนนแสดงดังตารางที่ 3.2

ตารางที่ 3.2 แสดงเกณฑ์การให้คะแนนในแต่ละระดับการรับรู้การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษา / ระดับความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของอาจารย์ที่ปรึกษา

ระดับการรับรู้ / ระดับความคิดเห็น	คะแนน
มากที่สุด	5
มาก	4
ปานกลาง	3
น้อย	2
น้อยที่สุด	1

การพิจารณาค่าคะแนนเฉลี่ยของระดับการรับรู้การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษา / ระดับความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของอาจารย์ที่ปรึกษาสามารถแปลความหมายตามช่วงค่าคะแนนเฉลี่ย รายละเอียดแสดงดังตารางที่ 3.3

ตารางที่ 3.3 ความหมายค่าคะแนนเฉลี่ยของระดับการรับรู้การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของ
อาจารย์ที่ปรึกษา / ระดับความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของอาจารย์ที่ปรึกษา

ช่วงคะแนน	การแปลผลค่าคะแนนเฉลี่ย
4.51 – 5.00	มากที่สุด
3.51 – 4.50	มาก
2.51 – 3.50	ปานกลาง
1.51 – 2.50	น้อย
1.00 – 1.50	น้อยที่สุด

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

แบบสอบถามซึ่งใช้ในการวิจัยเชิงสำรวจ หลังจากสร้างข้อคำถามเสร็จแล้วผู้วิจัยได้หาคุณภาพของแบบสอบถาม ดังนี้

1. การตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นทั้ง 2 ฉบับ ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเนื้อหา จำนวน 3 ท่าน (ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิที่ตรวจสอบเครื่องมือ) โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาตรวจสอบความถูกต้องและความครอบคลุมของเนื้อหา ความชัดเจนและความเหมาะสมของภาษา และให้ข้อเสนอแนะ หลังจากแก้ไขปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว นำผลการประเมินความสอดคล้องของแบบสอบถามจากผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 ท่านมาทำการวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหา/จุดประสงค์ (Item Objective Congruence : IOC) จากสูตร (ธานินทร์ ศิลป์จารุ ,2555:96)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

โดย $\sum R$ คือ ผลรวมของคะแนนผลการตัดสินใจในข้อคำถามนั้นจากผู้ทรงคุณวุฒิ

N คือ จำนวนผู้ทรงคุณวุฒิ

โดยกำหนดเกณฑ์การตัดสินความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหา/จุดประสงค์ (IOC)

ถ้า $IOC > 0.50$ ถือว่าข้อคำถามนั้นวัดได้สอดคล้องกับเนื้อหา/จุดประสงค์ พบว่า ข้อคำถามทุกข้อในแบบสอบถามทั้ง 2 ฉบับ มีค่าดัชนีความสอดคล้องมากกว่า 0.50 ซึ่งถือว่าข้อความในแบบสอบถามทั้ง 2 ฉบับสามารถวัดได้ตรงกับสิ่งที่ต้องการจะศึกษา

2. การตรวจสอบความเชื่อมั่น (Reliability) ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ได้แก้ไขแล้วไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างนักศึกษา และกลุ่มอาจารย์ที่ปรึกษากลุ่มละ 30 คน และนำผลที่ได้มาทำการตรวจสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

แบบสอบถามสำหรับนักศึกษาในตอนที่ 2 และ ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับการรับรู้ของนักศึกษาต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษา และความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะของอาจารย์ที่ปรึกษา มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับคะแนน เมื่อทำการหาค่าความเชื่อมั่นโดยวิธีวัดความคงที่ภายในด้วยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา (α .Coefficient) โดยใช้สูตรของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่า $r = 0.927$ ซึ่งแปลว่าแบบสอบถามฉบับนี้มีความน่าเชื่อถือสูง

แบบสอบถามสำหรับอาจารย์ที่ปรึกษาในตอนที่ 3 และ ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษา และความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะของอาจารย์ที่ปรึกษา มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับคะแนน เมื่อทำการหาค่าความเชื่อมั่นโดยวิธีวัดความคงที่ภายในด้วยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา (α .Coefficient) โดยใช้สูตรของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่า $r = 0.934$ ซึ่งแปลว่าแบบสอบถามฉบับนี้มีความน่าเชื่อถือสูง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างนักศึกษา และอาจารย์ที่ปรึกษา จาก 12 คณะ/วิทยาลัยโดยใช้แบบสอบถามที่ปรับปรุงเรียบร้อยแล้วขั้นตอนการดำเนินงานมีดังนี้

1. ผู้วิจัยทำหนังสือขออนุญาตคณะบดีในการลงพื้นที่ภาคสนามดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาและอาจารย์ที่ปรึกษา
2. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลให้ครบตามจำนวนที่กำหนด
3. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมา ตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูล เมื่อมีแบบสอบถามที่ไม่สมบูรณ์จะดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลใหม่เพื่อให้ได้จำนวนแบบสอบถามครบตามจำนวนที่กำหนด และนำข้อมูลดังกล่าวมาทำการวิเคราะห์ทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

เมื่อผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลได้ครบตามที่กำหนด และทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแล้ว จะทำการจัดเตรียมข้อมูลสำหรับการประมวลผลต่อไปดังนี้

1. ทำการกำหนดรหัสข้อมูล (Coding) ซึ่งเป็นการแปลงข้อมูลคำตอบที่ได้จากแบบสอบถามให้อยู่ในรูปของข้อมูลที่เป็นตัวเลข ซึ่งสามารถนำไปวิเคราะห์ทางสถิติต่อไปได้
2. การจัดกลุ่มข้อมูล (Recoding) เป็นการปรับเปลี่ยนค่าข้อมูลของตัวแปรบางตัว เพื่อจัดกลุ่มข้อมูลของตัวแปรออกเป็นกลุ่ม ๆ ตามที่ต้องการ เพื่อประโยชน์ในการ วิเคราะห์ต่อไป
3. การวิเคราะห์ข้อมูล (Analysis) เป็นการประมวลผลเพื่อให้ทราบถึงลักษณะทั่วไปของกลุ่ม

ตัวอย่าง ซึ่งการเลือกใช้สถิติสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลมีดังนี้

- สถิติวิเคราะห์เชิงพรรณนา โดยใช้การนำเสนอข้อมูลในรูปแบบต่าง ๆ การวัดแนวโน้มเข้าสู่ส่วนกลาง การวัดการกระจาย และร้อยละ
- สถิติวิเคราะห์เชิงอนุมาน โดยใช้สถิติ F-test ทำการทดสอบสมมติฐาน และการวิเคราะห์สหสัมพันธ์เพียร์สันโปรดักโมเมนต์

PAYAP UNIVERSITY